

Abdestin Şekli

Abdest; farz, sünnet ve adabına uygun olarak şöyle alınır:

- Abdest suyunun elbiseye sıçramayacağı bir konum alınır. Mümkünse kıbleye dönülür.
- Niyet ve besmele ile abdeste başlanıp, önce eller bileklere kadar ve parmak araları da ovuşturularak üç defa yıkanır.
- Cild üzerindeki hamur, boya, sakız gibi maddeler temizlenir. Parmakta yüzük varsa oynatılır. Misvak veya diş fırçası ile, bunlar yoksa sağ elin parmakları ile dişler temizlenir. Bu arada bir hususa dikkat çekmek istiyoruz.

Oje abdeste mani midir?

Abdestte esas olan suyun deriye ve tırnağa temasıdır. Bu temasa mani olan her şey abdeste elbette manidir. Oje de suyun tırnak ile temasını engellediği için abdeste manidir.

Burada oje ile kına arasında ne fark vardır gibi bir sual akla gelebilir. Kına yakma sonrasında yakılan uzuvda kalan şey, sadece renktir. Suyun deri veya tırnak ile temasına kına mani olmamaktadır. Hâlbuki oje hatta ruj bu kategoride mütalaa edilemez. Zira onlar deri veya tırnak üzerinde bir perde

oluşturmakta ve suyun temasını engellemektedirler. Bu sebeple oje ve ruj abdeste manidir.

- Ağız sağ el avucuna alınan su ile üç defa çalkalanıp temizlenir.
- Üç defa da burna su çekilip sol elle burun temizlenir.
- Üç kere yüz yıkanır. Varsa sakalın içinden parmaklar geçirilerek suyun sakal diplerine ulaşması sağlanır.
- Dirseklerle birlikte sağ kol üç defa, sonra aynı şekilde sol kol üç defa yıkanır.
- Sağ el ıslatılarak avuç ve parmakların içiyle başın üstü bir defa meshedilir. Bu şekilde başın dörtte birini meshetmek yeterli ise de iki elle başın tamamının meshedilmesi sünnettir.
- Eller yine ıslatılarak baş parmakla kulağın dışı, şahadet parmağı veya serçe parmakla içi meshedildikten sonra her iki elin arkasıyla boyun meshedilir.
- Önce sağ sonra sol ayak, parmak uçlarından başlanarak topuk ve aşık kemikleri de dahil olmak üzere yıkanır. Parmak aralarının yıkanmasına özen gösterilir.
- Abdestten sonra kelime-i şehadeti okumak, bir miktar su içmek ve Kadir suresini okumak da abdestin adabındandır.

Abdestin Çeşitleri

Üç çeşit abdest vardır:

1 - Farz 2 - Vâcib 3 - Mendub

Farz Olan Abdestler:

Hangi namaz olursa olsun (Farz, nafile, cenaze namazı gibi) abdest almak farzdır. Abdestsiz namaz olmaz. Tilâvet secdesi ve Kur'an'a el sürmek için de, abdestli bulunmak şarttır.

Vâcib Olan Abdestler:

Kâ'be-i Mükerrreme'yi tavâf için (abdestsiz olana) abdest almak vâcibdir. Kâ'be, abdestsiz olarak tavâf edilirse, tavaf geçerli olur fakat abdestin terkinden dolayı, tavâfın nev'ine göre kurban kesilmesi veya sadaka verilmesi gerekir.

Mendûb (Yapılması teşvik edilen) Abdestler:

Yukarıda saydığımız hususlar dışında abdest alınması teşvik edilen (mendûb/müstehab) pek çok hal vardır. Bunlardan bazılarını sıralayalım:

* Fıkıh, Hadîs ve Akâid gibi dinî kitabların elle tutulabilmesi için abdest alınması mendubdur. Bu kitapları okumak için abdest almak, dinî ilimlere hürmet içindir. Alimlerimiz bu hususa çok dikkat ederlerdi. Bu konuda misal çoktur. Bir-iki misal nakletmekle iktifa etmek istiyoruz: İmam-ı Hulvanî, "Biz ilimde bu pâyeye ve mertebeye ilme karşı duyduğumuz saygı ve hürmet ile nâil olduk. Çünkü ben abdestsiz olarak elime kâğıt dahi almadım." demiştir.

İslâm Fıkıhının dev imamlarından Sarahsî, bir gece bağırsaklarından rahatsızlanmıştı. "İlmî çalışmama devam edebilmem için, o gece on yedi kere abdest aldım." demiştir.

* Uyumadan önce abdest

* Uykudan kalktığında abdest almak..

* Devamlı abdestli bulunmak için abdest almak.

* Abdestli iken abdest üzerine abdest almak.

* Kazara yapılan gıybet, söylenilen yalandan, koğuculuktan, sövmek gibi günahlardan sonra abdest almak.

* Kahkaha ile güldükten sonra abdest almak.

* Öfkeyi gidermek için abdest almak.

Bu hususta Peygamberimiz şöyle buyurmuşlardır: "Öfke Şeytan'dandır. Şeytan da ateşten yaratıldı. Ateşi de ancak su söndürür. Dolayısıyla öfkelendiğinizde hemen abdest alsın." (A.Hanbel, Müsned, 4/226)

* Ezbere Kur'an okumak için abdest almak. (Abdestsiz de ezberden Kur'an okunabilir.)

* Hadîs okumak ve hadîs rivâyet etmek için abdest almak.

* Dinî ilimlerden birini okumak veya okutmak için abdest almak.

* Arafat'ta vakfede durmak ve Safâ ile Merve arasında sa'y etmek için abdest almak.

* Kadına dokunmak gibi mezhebler arası abdesti bozup bozmayacağı ihtilâflı mes'elelerden kurtulmak için abdest almak.

* Cenazeyi yıkamak ve tâkib etmek için abdestli olmak.